

Etyka nie tylko dla smyka

aksjologia

filozofia

Krytyczne myślenie racjonalne, które w bardziej czy mniej systematyczny sposób traktuje o ogólnej naturze świata (metafizyka), uzasadnianiu przekonań (epistemologia) oraz właściwym życiu (etyka).

filozofia - podział

Filozofię możemy podzielić na kilka sposobów.

Sposób podziału zależy od stawianych pytań
i przedmiotu zainteresowań.

filozofia - działy

Współcześnie wyróżniamy 6 działów (dyscyplin, teorii) filozofii:

1. teoria poznania - gnozeologia (epistemologia).
2. teoria bytu - ontologia lub metafizyka
3. antropologia
4. etyka
5. estetyka
6. teoria wartości - aksjologia

aksjologia

Aksjologia z gr. *αξιος* - godny, cenny.

Terminu aksjologia został wprowadzony przez P. Lapiego w *Logique de la volonté* (1902), utrwalił go E. Hartmann w *Grundriss der Axiologie* (1908).

Eduard von Hartmann

aksjologia

W węższym znaczeniu – szczegółowa teoria wartości, wchodząca w skład poszczególnych dyscyplin naukowych, dziedzina rozważań nad wartościami określonego rodzaju, np. moralnymi, estetycznymi, poznawczymi, ekonomicznymi, religijnymi

aksjologia

W szerszym znaczeniu – ogólna teoria wartości, nauka o wartościach, wieloaspektowe rozważania teoretyczne dotyczące pojęcia wartości.

zagadnienia aksjologii

- istnienie wartości,
- sposób istnienia wartości,
- stosunek wartości do bytu,
poznawcze ujmowanie wartości,
- klasyfikacja, typologia i hierarchizacja wartości,
- kryteria i zasady podziału wartości,
- tzw. wartość najwyższa, która sprowadza się do pytania o to, którą z wartości w odniesieniu do jednej, jak też różnych dziedzin, uznać za najwyższą,
- znaczenie wartości w życiu człowieka i w kulturze

Organizacja religii/etyki

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ
z dnia 14 kwietnia 1992 r.
w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii
w publicznych przedszkolach i szkołach
(Dz. U. z 2020 r. poz. 983)

Podstawa programowa etyki

§ 3. 1. Uczniom, których rodzice lub którzy sami wyrażą takie życzenie zgodnie z § 1 ust. 1, szkoła organizuje zajęcia z etyki w oparciu o programy nauczania dopuszczone do użytku w danej szkole zgodnie z art. 22a ust. 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Podstawa programowa etyki

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ
z dnia 14 lutego 2017 r.

w sprawie podstawy programowej wychowania
przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia
ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z
niepełnosprawnością intelektualną w stopniu
umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla
branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły
specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia
ogólnego dla szkoły policealnej
(Dz. U. poz. 356) ze zm. z dnia 26 lipca 2018 r. (Dz. U. poz.
1679)

Podstawa programowa klasy I - III

Celem edukacji wczesnoszkolnej jest wspieranie całościowego rozwoju dziecka. Proces wychowania i kształcenia prowadzony w klasach I - III szkoły podstawowej umożliwia dziecku odkrywanie własnych możliwości, sensu działania oraz gromadzenie doświadczeń na drodze prowadzącej do prawdy, dobra i piękna.

**EDUKACJA NA TYM ETAPIE JEST
UKIERUNKOWANA NA ZASPOKOJENIE
NATURALNYCH POTRZEB ROZWOJOWYCH
UCZNIA.**

Szkoła respektuje podmiotowość ucznia w procesie budowania indywidualnej wiedzy oraz przechodzenia z wieku dziecięcego do okresu dorastania. W efekcie takiego wsparcia dziecko osiąga dojrzałość do podjęcia nauki na II etapie.

Podstawa programowa

Klasy I-III XIII.

1. Osiągnięcia w zakresie rozumienia podstawowych zasad i pojęć etyki

2. Osiągnięcia w zakresie zastosowania poznanych zasad

1.

- 1) ma świadomość, że jako człowiek posiada swoją niezbywalną godność oraz że wszystkie inne osoby posiadają taką godność;
- 2) odkrywa wolność jako wartość przypisaną osobie, także osobie w jego wieku;
- 3) dostrzega, że granice jego wolności wytycza godność i dobro innych osób, np. z kręgu rodziny, klasy, rówieśników;
- 4) odkrywa, że jego wybór rodzi konsekwencje, które dotyczą jego samego;
- 5) dostrzega, że każdy powinien brać odpowiedzialność za swoje wybory;
- 6) dostrzega, że lepiej poznać siebie, bardziej się rozwija i czerpie szczęście w relacji z innymi osobami niż w samotności;

1.

- 7) odkrywa, że współtworzy różne wspólnoty osób, np. rodzinę, klasę, państwo;
- 8) ma świadomość, że każdej osobie ludzkiej, także jemu, należy się szacunek, że szacunkiem należy obdarzać także wspólnoty osób - rodzinę, klasę, naród (ojczyznę), w tym wspólnotę religijną - a także symbole tych wspólnot;
- 9) określa, co jest dobre, a co jest złe, w otaczającym go świecie i w świecie poznawanych tekstów oraz podaje uzasadnienie swojego zdania;
- 10) odróżnia szczęście od doraźnie odczuwanej przyjemności poznaje, że dobro jest źródłem szczęścia własnego oraz innych osób
- 11) odkrywa, że wspólnota osób której jest członkiem, ustanawia swoje zasady (normy) i oczekuje ich respektowania

2.

- 1) szanuje godność każdej osoby ludzkiej oraz swoją, wyraża swoim komunikatem werbalnym i niewerbalnym;
- 2) uwzględnia coraz częściej godność i dobro innych osób, podejmując decyzję o działaniu;
- 3) wyraża szacunek wobec osób, wspólnot osób oraz ich symboli w sytuacjach codziennych i uroczystych, przejawiając właściwe zachowanie
- 4) wchodzi w relacje z innymi osobami (równieśnikami, nauczycielami), szanując to, co jest wartością dla nich i nazywając to, co jest wartością dla niego
- 5) naśladuje i przyjmuje jako własne zachowania dobre na podstawie doświadczeń ze świata realnego oraz przykładów płynących z tekstów literackich, filmów i innych źródeł;
- 6) przestrzega zasad obowiązujących we wspólnocie osób, której jest członkiem

Warunki i sposób realizacji

Edukacja na tym etapie wymaga niezwyklej staranności w doborze treści, środków, strategii, metod kształcenia, aby ukazać uczniom scalony obraz świata i ułatwić jego zrozumienie.

Nauczyciele, organizując zajęcia, planują proces wychowania, w którym realizowane zadania pomagają uczniom:

- 1) poznać wartości i adekwatne do nich zachowania
- 2) osiągnąć sukces budujący poczucie własnej wartości uczniów oraz rozwijający motywację i zamiłowanie do dalszej nauki

Warunki i sposób realizacji

Nauczyciele w klasach I-III uwzględniają:

1) trzy naturalne strategie uczenia się dzieci: percepcyjno-odtwórczą (uczeń uczy się według przedstawionego wzoru - naśladuje), percepcyjno-wyjaśniającą (uczeń uczy się częściowo według wzoru, szuka wyjaśnień i odpowiedzi) i percepcyjno--innowacyjną (uczeń przekształca informacje i tworzy innowacje, w tym własne strategie myślenia)

Warunki i sposób realizacji

Nauczyciele w klasach I-III uwzględniają:
2) stosowanie różnorodnych metod kształcenia, w tym metod organizacyjnych (łącznie z klasami autorskimi). Nauczyciel prowadzący klasę zna funkcje stosowanych metod i dostosowuje je do stylu uczenia się swoich uczniów. Warsztat pracy nauczyciela opiera się na współczesnych podstawach naukowych

Warunki i sposób realizacji

Przygotowując uczniów do myślenia abstrakcyjnego w przyszłości i rozwiązywania problemów, w tym programowania, nauczyciel wykorzystuje treści wszystkich edukacji

Warunki i sposób realizacji

Codzienna praca nauczyciela wyznaczona jest przez realizowany i interpretowany program nauczania, oparty na podstawie programowej kształcenia ogólnego dla edukacji wczesnoszkolnej.

Interpretacja programu to dostosowanie sposobów osiągania celów, czyli efektów do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów. Nauczyciel, diagnozując umiejętności uczniów, ich możliwości i potrzeby, może tak organizować ich pracę, aby uczniowie osiągnęli cele wykraczające poza treści określone w podstawie programowej

Etyka

- Zasadniczym i najogólniej sformułowanym celem etyki w szkole podstawowej jest budzenie i rozwijanie refleksyjności i wrażliwości aksjologicznej ucznia oraz kształtowanie postawy szacunku, otwartości, współdziałania i odpowiedzialności. Zadaniem nauczyciela jest takie organizowanie sytuacji edukacyjnych, aby uczniowie mogli wyrażać swoją naturalną ciekawość i angażować się w namysł nad moralnością oraz aby angażowali się w działania na rzecz innych i wspólnie z innymi. Jednym z najbardziej elementarnych i powszechnych przejawów moralności są oceny moralne. Ważne jest, aby uczniowie byli świadomi, że formułowanie ocen moralnych dotyczących faktycznych zdarzeń i osób wymaga taktu, wrażliwości aksjologicznej, wnikliwości i wiedzy. Należy równocześnie podkreślić, że uczenie się odpowiedzialnego formułowania i wyrażania ocen jest bardzo ważną umiejętnością stanowiącą istotny aspekt kształcenia (samokształcenia) i wychowywania (samowychowania). Umiejętność ta jest również ważnym aspektem odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu społecznym.

Etyka

- ▶ **Zasadniczym i najogólniej sformułowanym celem etyki w szkole podstawowej jest budzenie i rozwijanie refleksyjności i wrażliwości aksjologicznej ucznia oraz kształtowanie postawy szacunku, otwartości, współdziałania i odpowiedzialności.** Zadaniem nauczyciela jest takie organizowanie sytuacji edukacyjnych, aby uczniowie mogli wyrażać swoją naturalną ciekawość i angażować się w namysł nad moralnością oraz aby angażowali się w działania na rzecz innych i wspólnie z innymi. Jednym z najbardziej elementarnych i powszechnych przejawów moralności są oceny moralne. Ważne jest, aby uczniowie byli świadomi, że formułowanie ocen moralnych dotyczących faktycznych zdarzeń i osób wymaga taktu, wrażliwości aksjologicznej, wnikliwości i wiedzy. Należy równocześnie podkreślić, że uczenie się odpowiedzialnego formułowania i wyrażania ocen jest bardzo ważną umiejętnością stanowiącą istotny aspekt kształcenia (samokształcenia) i wychowywania (samowychowania). Umiejętność ta jest również ważnym aspektem odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu społecznym.

Etyka

- Zasadniczym i najogólniej sformułowanym celem etyki w szkole podstawowej jest budzenie i rozwijanie refleksyjności i wrażliwości aksjologicznej ucznia oraz kształtowanie postawy szacunku, otwartości, współdziałania i odpowiedzialności. **Zadaniem nauczyciela jest takie organizowanie sytuacji edukacyjnych, aby uczniowie mogli wyrażać swoją naturalną ciekawość i angażować się w namysł nad moralnością oraz aby angażowali się w działania na rzecz innych i wspólnie z innymi.** Jednym z najbardziej elementarnych i powszechnych przejawów moralności są oceny moralne. Ważne jest, aby uczniowie byli świadomi, że formułowanie ocen moralnych dotyczących faktycznych zdarzeń i osób wymaga taktu, wrażliwości aksjologicznej, wnikliwości i wiedzy. Należy równocześnie podkreślić, że uczenie się odpowiedzialnego formułowania i wyrażania ocen jest bardzo ważną umiejętnością stanowiącą istotny aspekt kształcenia (samokształcenia) i wychowywania (samowychowania). Umiejętność ta jest również ważnym aspektem odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu społecznym.

Etyka

- Zasadniczym i najogólniej sformułowanym celem etyki w szkole podstawowej jest budzenie i rozwijanie refleksyjności i wrażliwości aksjologicznej ucznia oraz kształtowanie postawy szacunku, otwartości, współdziałania i odpowiedzialności. Zadaniem nauczyciela jest takie organizowanie sytuacji edukacyjnych, aby uczniowie mogli wyrażać swoją naturalną ciekawość i angażować się w namysł nad moralnością oraz aby angażowali się w działania na rzecz innych i wspólnie z innymi. **Jednym z najbardziej elementarnych i powszechnych przejawów moralności są oceny moralne. Ważne jest, aby uczniowie byli świadomi, że formułowanie ocen moralnych dotyczących faktycznych zdarzeń i osób wymaga taktu, wrażliwości aksjologicznej, wnikliwości i wiedzy.** Należy równocześnie podkreślić, że uczenie się odpowiedzialnego formułowania i wyrażania ocen jest bardzo ważną umiejętnością stanowiącą istotny aspekt kształcenia (samokształcenia) i wychowywania (samowychowania). Umiejętność ta jest również ważnym aspektem odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu społecznym.

Etyka

- Zasadniczym i najogólniej sformułowanym celem etyki w szkole podstawowej jest budzenie i rozwijanie refleksyjności i wrażliwości aksjologicznej ucznia oraz kształtowanie postawy szacunku, otwartości, współdziałania i odpowiedzialności. Zadaniem nauczyciela jest takie organizowanie sytuacji edukacyjnych, aby uczniowie mogli wyrażać swoją naturalną ciekawość i angażować się w namysł nad moralnością oraz aby angażowali się w działania na rzecz innych i wspólnie z innymi. Jednym z najbardziej elementarnych i powszechnych przejawów moralności są oceny moralne. Ważne jest, aby uczniowie byli świadomi, że formułowanie ocen moralnych dotyczących faktycznych zdarzeń i osób wymaga taktu, wrażliwości aksjologicznej, wnikliwości i wiedzy. **Należy równocześnie podkreślić, że uczenie się odpowiedzialnego formułowania i wyrażania ocen jest bardzo ważną umiejętnością stanowiącą istotny aspekt kształcenia (samokształcenia) i wychowywania (samowychowania). Umiejętność ta jest również ważnym aspektem odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu społecznym.**

Podstawa programowa etyki

§ 3. 1. Uczniom, których rodzice lub którzy sami wyrażą takie życzenie zgodnie z § 1 ust. 1, szkoła organizuje zajęcia z etyki w **oparciu o programy nauczania dopuszczone do użytku w danej szkole** zgodnie z art. 22a ust. 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Podstawa programowa religii

§ 4. Nauczanie religii odbywa się na podstawie programów opracowanych i zatwierdzonych przez właściwe władze kościołów i innych związków wyznaniowych i przedstawionych Ministrowi Edukacji Narodowej do wiadomości.

Te same zasady stosuje się wobec podręczników do nauczania religii.

Dyrektorium pkt. 82

Specyficzna forma katechezy

Wypełnianie zadań - Kościół

Wypełnianie zadań i celów- szkoła

Podporządkowanie

Plan dydaktyczny i
wychowawczy

Autonomia

Programy nauczania
i podręczniki

Dbłość o integralny rozwój biologiczny, poznawczy, emocjonalny, społeczny i moralny ucznia

uwzględnienie indywidualnych możliwości i potrzeb edukacyjnych ucznia

zapewnienie bezpiecznych warunków oraz przyjaznej atmosfery nauki

wdrażanie do samorozwoju

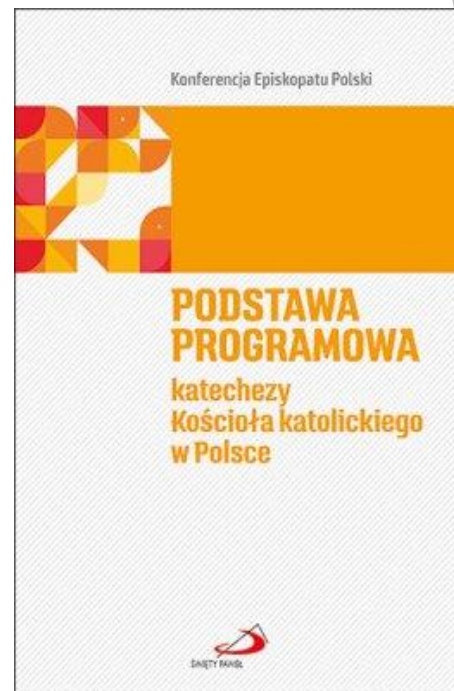
przygotowanie do wykonywania obowiązków ucznia

łagodne wprowadzenie dziecka w świat wiedzy

8 marca 2010 r.

8 czerwca 2018 r.

9 czerwca 2010 r.

19 września 2018 r.

Korelacja

Z języka łacińskiego: *cor*
współ

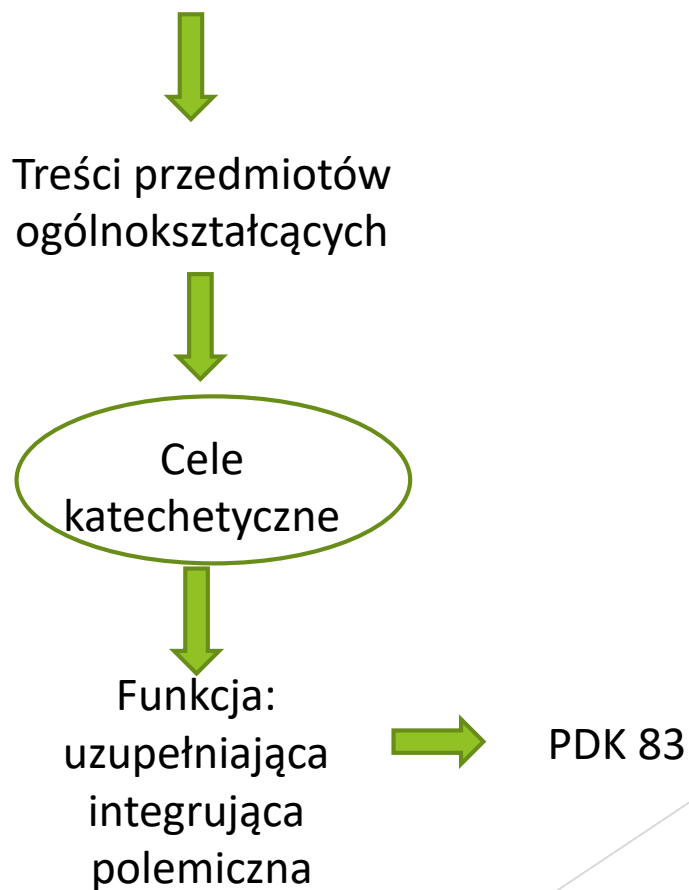
relatio zależność

współzależność

W nauczaniu -
oznacza łączenie ze
sobą treści
należących do
różnych przedmiotów
nauczania

TERMINOLOGIA

Korelacja nauczania z edukacją szkolną

Korelacja

katechetyczne

Doświadczenie życia + wiara
chrześcijańska

dydaktyczne

Przyswojenie tych samych treści
– różne aspekty

wychowawcze

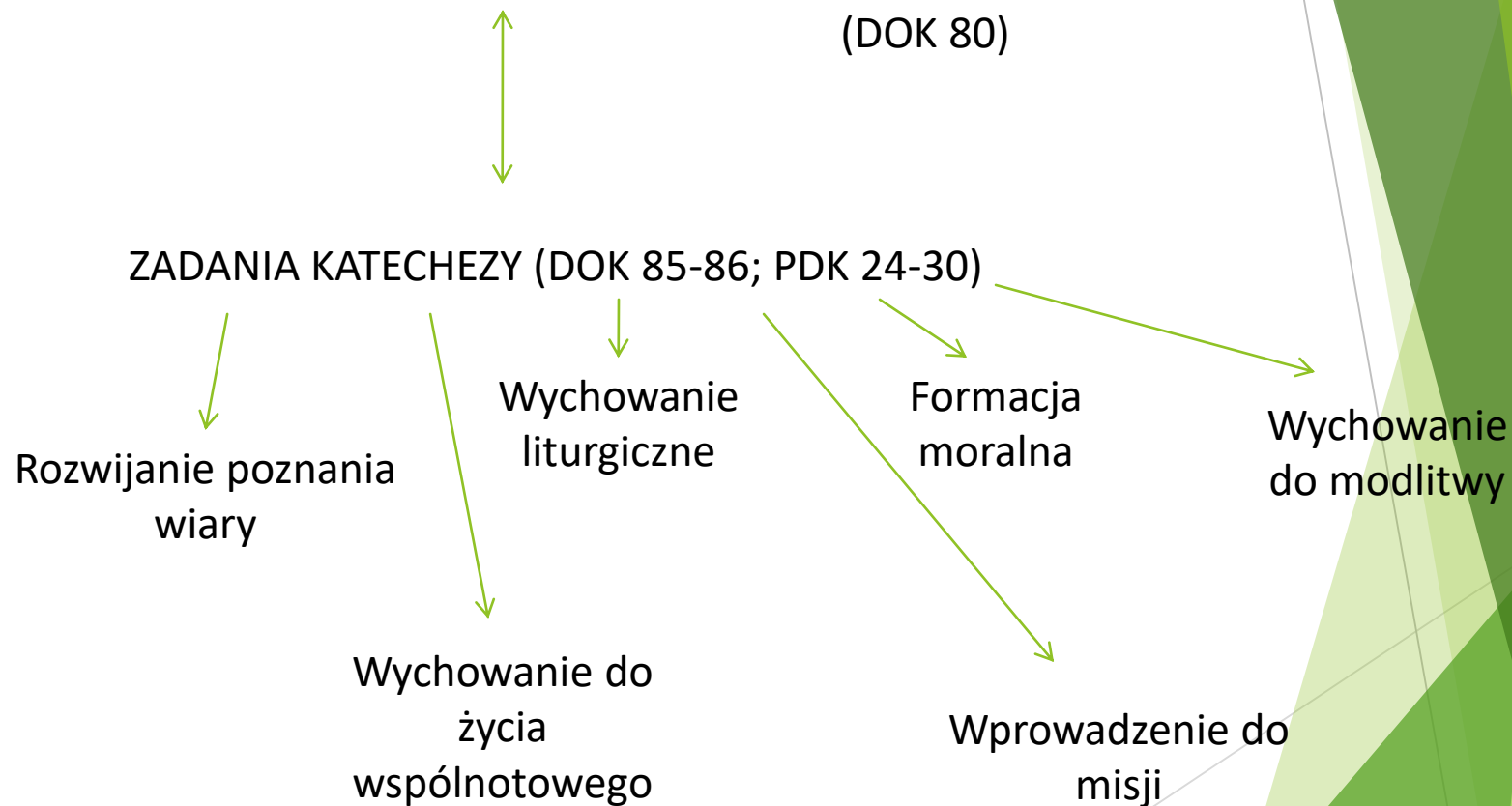

Ukazanie jedności oraz
szacunku wobec prawdy

Cel katechezy

Prowadzenie do wiary dojrzałej

(DOK 80)

Wymagania ogólne

1) Przygotowanie do sakramentów pokuty i pojednania oraz Eucharystii:

przekazanie wiedzy na temat sakramentu pokuty i pojednania oraz Eucharystii; dostarczenie motywacji do regularnego i pogłębionego uczestnictwa w sakramencie pokuty i pojednania oraz Eucharystii.

Wymagania ogólne

2) Ukazanie miłości Boga w darach życia, chrztu i wiary:

zapoznanie z podstawowymi prawdami wiary; ukazanie przejawów miłości Boga do człowieka, który daje życie i udział w swoim życiu dzięki sakramentowi chrztu św. oraz łaskę poznania przez wiarę.

Wymagania ogólne

3) Wprowadzenie w tajemnice roku liturgicznego:

ukazanie obecności Chrystusa, Maryi i świętych w roku liturgicznym;
dostarczenie motywacji do spotkania się z Bogiem w liturgii roku kościelnego.

Wymagania ogólne

4) Kształtowanie sumienia:

zapoznanie z przykazaniem miłości i Dekalogiem; kształtowanie umiejętności odróżniania dobra od zła; kształtowanie postawy posłuszeństwa Bogu.

Wymagania ogólne

5) Prowadzenie do spotkania z Bogiem w modlitwie:

nauczenie najważniejszych modlitw; kształtowanie postaw modlitewnych.

Wymagania ogólne

6) Wychowanie do życia wspólnotowego w rodzinie, szkole i parafii:

uświadomienie znaczenia podstawowych wspólnot dla uczniów; ukazanie miejsca ucznia w tych wspólnotach.

Wymagania ogólne

7) Kształtowanie postaw eucharystycznych oraz postawy świadectwa:

zapoznanie i kształtowanie postaw: współofiарowania, dziękczynienia, prośby, jedności, wdzięczności, słuchania słowa Bożego, miłości, przeproszenia.

Wymagania szczegółowe

Zadania katechezy	Treści	Wymagania szczegółowe Wiedza i umiejętności Dziecko:	Postawy (niepodlegające ocenie) Dziecko:
B. Wychowanie liturgiczne	B.1. Obecność Boga w liturgii Kościoła-liturgia jako urzeczywistnienie Bożego zbawienia.	B.1.1. wskazuje, w jaki sposób Bóg jest obecny w liturgii (w zgromadzonym ludzie, w osobie kapłana celebrującego, w słowie Bożym, pod eucharystycznymi postaciami Chleba i Wina, w sakramentach KL7).	B.1.a. okazuje wiarę i szacunek wobec Boga obecnego w liturgii; B.1.b. wyraża pragnienie częstego spotykania się z Bogiem w liturgii.
	B.2. Liturgia wyrazem wiary w Boga. Podstawowe gesty, znaki i symbole liturgiczne.	B2.1. wyjaśnia, że wiara człowieka przejawia się m.in. w jego udziale w czynnościach liturgicznych; B.2.2. wyjaśnia znaczenie podstawowych gestów, znaków i symboli liturgicznych.	B.2.a. dostrzega i docenia wartość udziału w liturgii; B.2.b. świadomie uczestniczy w liturgii poprzez pobożne wykonywanie gestów i znaków.

Korelacja - edukacja społeczna

Wychowanie do zgodnego współdziałania z rówieśnikami i dorosłymi:

- odróżnianie dobra od zła, staranie się o to, by być sprawiedliwym i prawdomównym;
- niekrzywdzenie słabszych i pomaganie potrzebującym;
- identyfikowanie się ze swoją rodziną i jej tradycjami;
- podejmowanie obowiązków domowych i rzetelne ich wypełnianie;
- umiejętność zachowania się w stosunku do dorosłych i rówieśników (formy grzecznościowe);

Korelacja - edukacja społeczna

Wychowanie do zgodnego współdziałania z rówieśnikami i dorosłymi:

- chętnie niesienie pomocy, respektowanie prawa innym do pracy i wypoczynku;
- tolerancyjne zachowanie wobec osób innej narodowości, tradycji kulturowej, religijnej itp.
- wiedza, w jakim regionie uczeń mieszka
- uczestniczenie w wydarzeniach organizowanych przez lokalną społeczność;
- znajomość symboli narodowych i najważniejszych wydarzeń historycznych.

Wnioski

Realizacja preambuły do podstawy programowej kształcenia ogólnego

Podstawy - wymagania wspólne

Etyka - „podręcznik”

Religia - materiał pomocniczy

